

Bruselj, 18. novembra 2010

Digitalna agenda: Europeana omogoča spletni dostop do več kot 14 milijonov digitaliziranih vsebin evropske kulturne dediščine

Zdaj lahko prek evropske digitalne knjižnice Europeana vsi ljudje na svetu dostopamo do več kot 14 milijonov digitaliziranih knjig, zemljevidov, fotografij, slik, filmskih in glasbenih posnetkov evropskih kulturnih ustanov. Europeana je bila ustanovljena leta 2008 z dvema milijonoma enot gradiva, zdaj pa je presegla prvotno zastavljeni cilj za leto 2010 z desetimi milijoni vsebin. Posvetovalna skupina (t.i. Comité des Sages – Maurice Lévy, Elisabeth Niggemann, Jacques de Decker), ki jo je Komisija ustanovila za iskanje novih načinov, s katerimi bi omogočili spletno dostopanje do evropske kulturne dediščine ([IP/10/456](#)), bo danes nagovorila Svet kulturnih ministrov EU in Odbor Evropskega parlamenta za kulturo. Poročilo sveta modrecev bo predvidoma objavljeno na začetku leta 2011.

Neelie Kroes, podpredsednica Evropske komisije, pristojna za digitalno agendo, je dejala: „Europeana je lep primer, ki priča, kako lahko sodelovanje na evropski ravni obogati naše življenje. 14 milijonov digitaliziranih vsebin bo razveselilo vse internetne uporabnike, ki želijo dostopati do kulturnega gradiva evropskih knjižnic, muzejev in arhivov. Vendar bi lahko bila Europeana še bogatejša, če bi svoje zbirke digitaliziralo več kulturnih ustanov in prek tega evropskega portala omogočilo njihovo dostopnost. Prepričana sem, da nam bo *Comité des Sages* za pospešitev tega postopka kmalu postregel z ambicioznimi predlogi.“

Europeana je bila uvedena novembra 2008 kot prototip evropskega spletnega portala, ki internetnim uporabnikom omogoča iskanje in neposreden dostop do digitaliziranih knjig, zemljevidov, slik, časopisov, fotografij, filmskih odlomkov in vseh vrst avdiovizualnih dokumentov evropskih kulturnih ustanov. Zdaj je prek spletne strani www.Europeana.eu dostopnih več kot 14 milijonov teh vsebin, vključno z glasbenimi posnetki, kar precej presega prvotno zastavljeni cilj Komisije z 10 milijoni del.

Med novimi, letos dodanimi deli, so bolgarski pergamentni rokopis iz leta 1221, ki priča o zgodovini bolgarskega jezika; prva litovska knjiga „Catechismusa prasty szadei“, izdana leta 1547; Aristotelov izvod „Technē rētorikēs“ iz leta 1588 v stari grščini in latinščini; slike nizozemskega slikarja iz 17. stoletja Jana Steena; zbrana dela nemških avtorjev Goetheja in Schillerja; posnetek praznovanja ob dnevu danske ustavnosti iz leta 1907 in številne fotografije irskega samostana Glendalough iz obdobja pred 1. svetovno vojno (za več vsebin glej [MEMO/10/586](#)).

Digitalizirani fotografije, zemljevidi, slike, slike muzejskih eksponatov in druge slike sestavljajo 64 % zbirke Europeana. 34 % zbirke obsegajo digitalizirana besedila, med njimi je več kot 1,2 milijona knjig v celotnem obsegu, ki jih je mogoče prebirati in/ali naložiti s strežnika. Besedila zajemajo tisoče redkih rokopisov in prvih tiskanih knjig (inkunabul) do leta 1500. Video in zvočni posnetki predstavljajo manj kot 2 % zbirk. Pridobitev pravic za digitalizacijo in objavo avtorsko zaščitenih del (tudi del, ki so se prenehala zalagati ali tiskati) ali del, katerih avtorji so neznani (sirote), je povezana z veliko težavami in stroški, zaradi česar je velik del gradiva, dostopnega prek Europeane, starejšega datuma, kar pomeni, da zanj ne veljajo več avtorske pravice.

Gradivo za Europeano so prispevale vse države članice EU, vendar so njihovi prispevki še vedno neuravnoteženi. Največ je prispevala Francija (18 % vseh vsebin). Nemčija je svoj delež povečala na 17 %. Da bi Europeana res predstavljala pravo stičišče evropske kulturne dediščine, bi vanjo s kakovostnimi vsebinami morale prispevati vse države članice.

Možnosti, ki jih ponuja uporaba Europeane v šolah, so nedavno prikazali udeleženci tekmovanja [eLearning Awards](#), ki ga je organiziralo Evropsko šolsko omrežje. V [zmagovalnem projektu](#) šole v občini Portmarnock na Irskem so dijaki z uporabo digitalnih virov oblikovali lastne bloge o zgodovinskih osebnostih.

Europeana namerava naslednje leto eksperimentirati z vsebinami, ki jih proizvajajo uporabniki, in bo uporabnike povabila, naj na Europeano pošljejo prispevke na temo prve svetovne vojne.

Trenutno v Europeani potekata dve virtualni razstavi. „Reading Europe“ ponuja bogat izbor redkih evropskih knjig in literarnih del. Razstava „art nouveau“ prikazuje potencial, ki ga lahko dosežemo z združevanjem kulturne dediščine različnih držav.

Ozadje

Europeana www.europeana.eu je sad skupnih prizadevanj evropskih kulturnih ustanov. Preko 1 500 kulturnih ustanov po Evropi je prispevalo digitalizirane vsebine. Na začetku v novembru 2008 je bila na voljo kot prototip in je ponujala 2 milijona digitaliziranih kulturnih vsebin ([IP/08/1747](#)).

Sedež Europeane je v nizozemski narodni knjižnici v Haagu na Nizozemskem. Upravlja jo fundacija *Europeana Foundation* in jo v 80 % financira EU. Ob začetku njenega delovanja leta 2008 so jo morali zaradi nepričakovano visokega interesa uporabnikov zapreti za mesec dni.

Več informacij o Europeani najdete v [MEMO/10/586](#).

Vsebine Europeane po državah
(Odstotek skupnega števila vsebin Europeane, ki so jih prispevale različne države članice

Države članice EU	Odstotek
Francija	17,98 %
Nemčija	17,10 %
Švedska	9,69 %
Španija	8,85 %
Nizozemska	7,89 %
Italija	7,03 %
Irska	6,47 %
Združeno kraljestvo	6,14 %
Poljska	2,81 %
Belgija	1,45 %
Grčija	1,40 %
Finska	1,31 %
Slovenija	0,98 %
Avstrija	0,32 %
Estonija	0,27 %
Romunija	0,17 %
Slovaška	0,15 %
Danska	0,11 %
Portugalska	0,11 %
Bolgarija	0,08 %
Češka	0,08 %
Madžarska	0,07 %
Litva	0,05 %
Luksemburg	0,04 %
Latvija	0,01 %
Ciper	<0,01 %
Malta	<0,01 %
Evropske zbirke, ki jih niso prispevale države članice, npr. evropski projekti	2,91 %
Države zunaj EU	
Norveška	5,76 %
Drugi	0,85 %